

Sevilen ve Sevilmeyen Öğretmen Davranışlarına İlişkin Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi

Ali GURBETOĞLU¹, Ercan TOMAKIN²

ÖZET

Bu çalışmada sevilen ve sevilmeyen öğretmen davranışlarının a) cinsiyet, b) bölümler, c) sınıflar, d) aile meslekleri ve e) ailenin yaşadığı yer değişkenlerine göre ne derecede etkili olduğu analiz edilmiştir. Çalışma, YYÜ, Eğitim Fakültesi 2008-2009 eğitim öğretim yılında 6 birinci sınıf, 5 tane diğer sınıfa (Fen Edebiyat mezunu ve formasyon öğrencisi) uygulanmıştır. Anket yöntemiyle toplanan veriler SPSS paket programında *t*-testi ve tek yönlü varyans analizi yapılarak analiz edilmiştir. 32 maddeden oluşan 5'li likert tipi anketin güvenilirlik katsayısı α 0,91 dir. Analiz sonuçlarına göre öğretmen davranışları ile cinsiyet, bölüm ve sınıf değişkenleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Sevilen davranışlar kötü fiziki mekânları, araç gereç yokluğunu telafi edebilirken, sevilmeyen davranışlar gayretli öğrencileri, güzel fiziki mekânları ve pahalı ders materyallerini etkisiz hale getirebilmektedir. Bu da dolayısıyla öğrencilerin başarılı veya başarısız olmalarına etki etmektedir. Bu nedenle, öğretmenlerde bulunması gereken özellikler üç temel alanla eş değer tutulmalıdır.

ANAHTAR KELİMELER: Davranış, öğretmen, eğitim.

An Analysis of Students' Views of Liked and Disliked Teacher Behaviours

ABSTRACT

This study analyses students' views of liked and disliked behaviours in relation to a) sex, b) departments, c) classes, d) family jobs e) and families' house location variables. The study was applied to 6 first year classes from the Education Faculty and 5 other classes from the Arts and Sciences Faculty in 2008-2009 at YYU. The collected data was analysed in SPSS using *t*-test and one way variance analysis. The validity of the questionnaire consisting of 32 items α 0, 91. According to findings there are significant relations between the sexes, departments, classes and teachers' behaviours. It suggests that the liked behaviours can compensate bad places and the lack of materials; the disliked behaviours can worsen students' eager, good places and expensive materials. It eventually affects the students' successes positively or negatively. Hence, the required features of teachers can be annexed to teachers' major fields.

KEYWORDS: Behaviour, teacher, education.

---

¹ Yrd. Doç. Dr., YYÜ, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, agurbetoglu@yahoo.com

² Yrd. Doç. Dr., YYÜ, Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Bölümü, etomakin@hotmail.com

GİRİŞ

Eğitimin en temel öğelerinden biri öğretmendir. Onun yeterliliğinin, öğrenci başarısı üzerinde çok önemli bir etkisi vardır (Ashton ve Webb, 1986). Eğitim biliminin belirlediği öğretmen yeterlilik alanları bu gerçeği ifade etmektedir. Bunlar sadece alan bilgisi, genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisi ile sınırlı değildir. Öğrencilerle iyi iletişim kurmada ve rehberlik yaparak onları yönlendirmede, öğretmenlerin sevimliliği ve lider kişiliğinin etkisi önemlidir. Mesleğini seven ve sevilen öğretmenlerin öğrenciler üzerinde birçok yönden etkisi olabilmektedir.

Öğrenciler sevdikleri ve model aldıkları öğretmenlerin derslerinde daha ilgili, dikkatli ve başarılı olmaktadır. Alanındaki başarısının yanında öğretmenin, hal, hareket, tutum ve tavırları yoluyla, öğrenciyle iyi bir diyalog kurabilmesi, öğrenci üzerinde olumlu etki bırakması açısından önemlidir. Öğretmenin, yeterlilik alanlarındaki başarısı yanında, öğrenciyi olumlu etkileyecek davranış ve iletişim becerilerindeki başarısının öğrenme açısından önemi sevilen öğretmenin önemini ortaya çıkarmaktadır. Bu bağlamda, davranış, öğrenme ve öğretmen davranışlarının ilişkileri şöyle açıklanabilir:

Yücel (2004,10) ve Fidan (1986, 39-40) davranışı, “insanda gözlenebilen, ölçülebilen etkinlikler bütünü” olarak tanımlamaktadır. Bacanlı ise (2001, 11) davranışı insanın, bedensel, zihinsel tavır ve hareketleri olarak tanımlamakta ve bilişsel, duyuşsal ve davranışsal olmak üzere üç farklı boyutta ifade etmektedir. Senemoğlu (1998, 97-99) davranışı “doğuştan gelen, geçici ve sonradan kazanılanlar” olmak üzere üç farklı grupta değerlendirmektedir. Pavlov, Watson ve Skinner davranışı “organizmanın belirli bir durumda verdiği tepki ve hareketler” şeklinde tanımlamaktadır (Yücel, 2004, 10).

Davranış ve öğrenme davranışçı, bilişselci ve duyuşsalçı açılardan farklı değerlendirilmektedir. Örneğin, davranışçı kurama göre öğrenme, uyarıcı ile davranış arasında bir bağ kurularak gelişir ve pekiştirme yoluyla davranış değiştirilir (Özden, 2008, 23-28). Buna göre öğrenme, “bireyin çevresiyle etkileşimleri sonucunda meydana gelen nispeten kalıcı davranış değişikliğidir” (Senemoğlu, 1998, 13). Öğrenme, “olgunlaşma, çevre etkileşimine bağlı olarak yeni davranış kazanma ve eski davranışları değiştirmedir” (Küçükahmet ve diğerleri, 2000, 74). Öğrenme, “bir uyarıcı ile tepkinin eşleşmesidir” (Bacanlı, 2000, 145). Buna göre öğrenme uyarıcı ile davranış arasında bir bağ kurularak gelişir ve pekiştirme yoluyla geliştirilir. Görüldüğü gibi, davranışçılar öğrenmede gözlenebilen ve ölçülebilen insani davranışları öne çıkarmakta, yaparak öğrenmeyi, öğrenmede pekiştirme kullanmayı ve güdülerini önemsemektedirler.

Bilişsel kuramı benimseyenler, davranışçı kuramın bireysel farklılıkları açıklamada yetersiz olduğunu belirtmektedirler. Onlara göre; öğrenmede doğrudan gözlenemeyen zihinsel süreçler vardır. Davranışlardaki değişim aslında zihinde meydana gelen öğrenmenin dışı vurumudur. Bunlara göre bilgi,

öğrencinin, anlamlı bir şekilde yeni bilgi ile var olan bilgileri birleştirmesine yardımcı olacak şekilde organize edilmelidir (Demirel ve diğerleri, 2009, 115). Bilişsel kuramcılar öğrenmede zihinsel durumlara ilişkin ilkeler kazandırmayı da hedeflerler. Böylece öğrenme, bireyin çevresinde gelişen durumlara anlam yükleme süreci olarak kabul edilir.

Duyuşsal kurama göre ise, öğrenmede olgulardan çok sonuçlar önemlidir. Onlar öğrenmenin benlik ve ahlak gelişimi gibi duyuşsal sonuçlarıyla ilgilendirler (Özden, 2008, 21–28). Sağlıklı kişilik ve ahlaki gelişim süreci öğrenmenin temelini teşkil etmektedir. Bireyin benliğinin gelişimi için davranış, duyuş ve zihin değişimi gibi bir dizi değişime ihtiyaç duyulur. Zihinsel değişimi sağlamayan davranış değişikliği anlamsızdır. Aynı zamanda zihinsel değişimin davranışlarda değişikliğe kaynaklık etmesi gerekir. Onlara göre zihinsel değişime bağlı olarak davranış değişikliğinin meydana gelmesiyle kişiliğin gelişmesi mümkün olmaktadır.

Netice olarak; öğrenme kavramını davranışçılar, bilişselciler ve duyuşsalcılar farklı şekillerde tanımlasalar bile, öğretici konumundaki öğretmenlerin, sevilen davranışları ve etkili iletişim becerilerinin iyi bir öğrenme ortamı oluşturmada önemli herkesçe bilinmektedir. Bu bağlamda, sevilen ve sevilmeyen öğretmen davranışlarının öğrenciler açısından incelenmesi araştırmaya değer ve önemli bir konudur.

Davranışın Eğitim ve Öğrenmede Etkisi

Öğrenmede nihai hedef, davranışsal, bilişsel, duyuşsal değişimler yoluyla kişiliği değiştirip geliştirmektir. Bunun baş aktörü durumunda olan öğretmen, tutum ve yaklaşımlarıyla öğrenme ortamının hazırlayıcısı, yönlendiricisi durumundadır. Eğitim süreçlerinin düzenlenmesinden ve yürütülmesinden öğretmen sorumludur (Wragg, 1993, 1). Bu nedenle öğrenme ortamını oluşturmada öğretmen, öğrencilerin ilgi ve gereksinimlerini dikkate almak, motive edici yardımcı unsurları sürece dâhil etmek durumundadır. Bu konuda geleneksel yaklaşımların bir hükmünün kalmadığı bilinmektedir. Katı disiplin kurallarıyla öğrenci üzerinde otorite kurarak ceza ve korkutma ile eğitim-öğretim yapmak sevilen öğretmenin niteliklerinden değildir.

Reed ve Bergeman (1992) iyi öğretmenlerin özellikleri arasında; öğrencilerle iyi ilişkiler kurmak, sınıftaki eğitici ortamı hazırlayan ve sürdüren, etkili kararlar almak, kararları kırıncı olmadan diğer insanlara iletebilmek, daima öğrencileri ve eğitimi düşünmek gibi hususları saymaktadır. İyi ve nitelikli bir öğretmen dinamik, neşeli, mutlu ve kendine güvenlidir. Öğretmenin duygusal durumu, sınıfta rahat olup olmaması, onun ders ortamında çoğu kararını olumsuz etkileyebilir. Olumsuz duygular içinde olan öğretmenlerin etkili ve iyi karar vermeleri zor görülmektedir. Bu nedenle öğretmenler sınıfa girmeden önce problemlerinden arınmalıdırlar (Başar,1999, 118). “Öğretmenler bilgi, beceri ve tutumlarıyla öğrencileri eğitirken diğer yandan davranışları ile de onları

etkilemektedirler. Samimi, anlayışlı ve sabırlı öğretmen öğrenciyi olumlu düşünmeye götürürken aksi davranışlar ise öğrenci üzerinde olumsuz etki bırakır” (Güçlü, 2000, 1–23). Ergün ve Duman (2000) kritik durumlarda öğretmen davranışlarının önemini şöyle açıklamaktadırlar: Sınıfta öğretmen ve öğrenci arasındaki ilişkiler eğitim ve öğretimin temelini oluşturur. Sınıfta olumlu bir öğrenme atmosferinin oluşması söz ve eyleme dayalı iyi ilişkilerin olmasına bağlıdır; aksi takdirde, sınıfın öğrenme atmosferi zamanla bozulur ve eğitimin amacı gerçekleşmez. Sanford ve Emer (1988) etkili sınıf yönetiminde ve öğretimde öğretmen davranışları ile bunların uygulamaya konulmasının önemine dikkat çekmektedirler.

Öğretmen davranışı ile disiplin arasındaki ilişki şöyle açıklanmaktadır: Öğrenciler, ders ortamını sıkıcı bulmaları veya otoriteye karşı çıkma eğilimi gösterdikleri durumlarda istenmeyen davranışlarda bulunabilirler. Öğretmen bu tür öğrencilerin derse etkili katılımlarını sağlayarak istenmedik davranışları azaltabilir (Erden ve Akman,1995, 256). Öğretmenin sınıf içi etkinliğini artırmada öğrencilerin ders içi ve ders dışı problemleriyle ilgilenmek de onların derse katılımını artırabilir (Fontana,1985, 125–133). Sonuç olarak, iyi ve sevilen öğretmen davranışlarının öğrenci başarısına, sınıf yönetimine ve okul disiplinine olumlu etkisi olduğu söylenebilir. En genel anlamda ise, “insanlar arasında en önemli farklardan biri sevme becerisiyle (...) sevebilme yeteneğiyle ilişkilidir. Öğretmenler (...) öğrencilerine yardım ederken kendilerine de yardım ederler görüşü öğretmen davranışının önemini belirtmektedir ” (Aydın, 2009, 15-17).

Öğretmenlerin Yeterlilik Alanları ve Davranış İlişkisi

Yeterlilik “insanın bir davranışı yapmak için gereken bilgi ve beceriyi kazanması” olarak tanımlanmaktadır Celep, (2004, 27). Öğretmenlik mesleğinin yeterlilik alanı bir öğretmenin mesleğini yerine getirebileceği hizmet alanı ile ilgili gereken bilgi ve beceriyi kazanması olarak özetlenebilir.

Öğretmen yeterlik alanları “Alan Bilgisi”, “Öğretmenlik Meslek Bilgisi” ve “Genel Kültür Bilgisi” olmak üzere üç kategoride ifade edilir. Ancak bunların öğretmen yetiştirme programlarındaki ağırlıkları (kredileri, içerikleri) bölümler ve anabilim dallarına göre farklılıklar göstermektedir (Celep, 2004; Sönmez, 2004; ve Şişman, 2006). Yeterlik alanları, öğretmenin kendi uzmanlık alanına hâkim olmasını, öğretme becerilerine sahip olmasını ve öğrenciye sunduğu bilgileri hayata ilişkilendirebilmesini ifade etmektedir.

Öğretmen adaylarının belli bir alanda, (örneğin, Türkçe öğretimi, İngilizce öğretimi gibi), uzmanlık bilgisine sahip olması amaçlanır. Öğretmenin mesleki başarısı için kendi uzmanlık alanını iyi bilmesi gereklidir. Öğretebilmenin ilk şartı öğrenmek ve bilmekten geçtiği için, alanını iyi bilmeyen bir öğretmen, neyi ve nasıl öğreteceğini de bilemez (Celep, 2004). Alan bilgisi yeterlilik oranı %60 civarında olmakla birlikte, öğretim kademesine ve ders içeriklerine göre değişiklikler gösterebilmektedir.

Öğretmenlerin bir alanın uzmanı olabilmeleri için o alana bilgi, beceri ve deneyimleriyle hâkim olmaları önkoşuldur, ancak başarılı bir öğretim için yeterli değildir. Öğretmenlik meslek bilgisi (ÖMB), öğretmen adaylarına, öğrenme ve öğretmenin ne olduğunu, hangi araç ve yöntemlerle nasıl sağlanacağını, öğrenilen konuların hayatla nasıl ilişkilendirileceğini öğretir. ÖMB, “öğrenmeyi ve öğretmeyi öğrenmek” olarak da ifade edilebilir. Alan bilgisi, programlara göre farklılık göstermesine karşın, öğretmenlik meslek bilgisi bütün öğrenciler (öğretmenler) için ortak alandır. Öğrenciler, ÖMB derslerini Eğitim fakültelerinin birinci sınıfından itibaren alırlar. Bazıları kuramsal bazıları da uygulamalı olan derslerin yeterlilik oranı ortalama %25’tir.

Öğretmenlerin, alan ve ÖMB bilgilerine ilaveten, geniş bir genel kültüre sahip olmaları gereklidir. Öğretmenler, çocukları hayata hazırlayabilmek için, içinde yaşadıkları toplumun yapısını, kültür değerlerini, çevresinde olup bitenleri çok iyi bilmelidirler. Eğitim fakültelerinde uygulanan öğretmen yetiştirme programlarında genel kültür derslerinin yeterlilik oranı %15 gibi bir ağırlığa sahiptir.

Bu üç alanda, öğretmenlerin beklenen yeterliklere sahip olması, öğretme beceri ve davranışlarında başarılı olmasının en temel şartı olarak görülmektedir. Ancak günümüzde bu temel şartın karşılanması öğretmenlik için yeterli değildir. Temel yeterlik alanlarına ilave olarak öğretmenlerde pek çok özelliklerin bulunması beklenmektedir. Bu özellikler, eğitim bilimine ve öğretmenliğe ilişkin çeşitli kaynaklarda farklılık göstermektedir. Örneğin, Şişman (2006, 222–223) bu özelliklerin başlıcalarını 30 maddede saymaktadır. Celep (2004, 36–37) ise başka kaynaklardan derleyerek aktardığı bu özellikleri 41 maddede açıklamaktadır. Bu özelliklerden bazıları çağdaş bir insanda bulunması gereken genel nitelikler olarak değerlendirilebilir. Diğer kısmı ise öğretmenlik mesleğine özgü bir takım özellikler olarak dikkat çekmektedir.

Öğretmenlerde bulunması beklenen genel özellikler ve sevilen davranışlar çeşitli kaynaklarda; insanları ve mesleğini seven, güler yüzlü, hoşgörülü, sevecen ve iyimser, güvenilir, dürüst, dost ve sırdaş, açık görüşlü, tarafsız, adil, takdir eden, öven, yüreklendiren, ödüllendiren, motive eden, öğrenmeyi kolaylaştıran, beklenti ve gereksinimleri dikkate alan, çocuk ve ergenin fizyolojik, duygusal, sosyal özelliklerini ve sorunlarını tanıyan, esnek ve sorun çözücü, değişime, yenilik ve gelişmeye açık, kendini sürekli yenileyen vb. şekilde sıralanmaktadır (Şişman, 2006, 222-223; Celep, 2004, 36-37).

Öğretmenlerde bulunması beklenen özelliklerin sayısı ve niteliği zamanla artabilir, gelişebilir veya değişebilir. Bu özelliklerin kendi aralarında önem sıralamasına göre derecelendirilmesi söz konusudur. Bireysel farklılıklar da dikkate alındığında, öğretme sürecinde öğrenciyle iyi bir iletişim kurmada bazı öğretmen özellik ve davranışlarının diğerlerine göre daha önemli olduğu söylenebilir. Çünkü daha önemli olarak nitelenen bu maddeler öğretmenlerin okulda yaptığı her şeyi veya sınıfta anlattığı her konuyu sevimli ya da sevimsiz

hale getirebilir. Bu nedenle, öğretmenlerin hareket, davranış ve sözlerini sevilen ve sevilmeyen olarak genelde iki gruba ayırmak mümkündür. Şişman'ın (2006) belirttiği gibi eğitimde öğretme, yetiştirme ve geliştirme olacaksa, bunlar öğretmenlerin sergileyeceği beğenilen ve hoşça giden özelliklerle sağlanabilir.

Sonuç olarak, öğretmen yeterlilik alanları ile öğretmenlerin rolleri veya sevilen sevilmeyen davranışları etkileyen ve etkilenen durumunda, birbirleriyle etkileşim halindedir. Öğretmen davranışları rolleri ve genel özellikleri etkileyen, öğrenciler, başarı, sınıf yapısı ve dersin işlenmesi de etkilenen durumundadır. Öğretmenler alan bilgisi, meslek bilgisi ve genel kültür bakımından ne kadar bilgili olurlarsa olsunlar, sevilmeyen öğretmen ve itici bulunan öğretmen davranışı bu üç alandaki yeterlilikleri etkisiz ve yetersiz hale getirebilir. Şöyle ki: Alan bilgisi zayıf ancak, davranışları sevilen öğretmenlerin dersleri neşeli, eğlenceli ve yararlı geçebilirken, öğretmen yeterlik alanlarında gerekli düzeyi kazanmış, ancak sevilmeyen davranış gösteren öğretmenlerin dersleri, -konular ne kadar ilgi çekici olsa da- itici, sıkıcı hale gelebilir. Buradan da iyi bir öğrenme ortamı için sevilen ve takdir edilen davranışlar eğitim ve öğretimin en temel şartıdır denilebilir. Ayrıca, sevilen ve sevilmeyen davranışların, çocukluk, gençlik ve ergenlik dönemlerinde öğrencilerin psikolojik gelişimleri ve davranışlarını etkileyen önemli etmenlerden olduğu söylenebilir.

Bu çalışma, sevilen ve sevilmeyen öğretmen davranışlarının eğitim ve öğrenciler açısından incelenmesiyle sınırlandırılmıştır. Çalışmada, eğitim bilimcilerin öğretmen yeterlik alanları dışında öğretmen tutum ve davranışları konusunda ileri sürdükleri özelliklerin incelenmesi ve bunları öğrenci tutum ve algılarındaki etkileri karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi hedeflenmiştir.

Araştırmanın Problemi

Bu araştırmanın temel problemi, Eğitim fakültesi öğrencileri ile diğer fakültelerden öğretmenlik mesleğine yönelmiş öğrencilerin sevilen ve sevilmeyen öğretmen davranışlarına ilişkin düşünce ve algılarında farklılık olup olmadığının araştırılmasıdır. Eğitim Fakültesi 1. sınıfta okuyan öğrenciler ile diğer (Fen Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı 3. sınıf öğrencileri ve tezsiz yüksek lisans) öğrencilerin sevilen ve sevilmeyen öğretmen davranışlarına ilişkin görüşleri cinsiyet, bölümler, sınıflar, ailenin sosyo-ekonomik durumu ve ailelerinin yerleşim yeri bakımından anlamlı farklılık göstermekte midir?

Alt Problemler

Çalışmaya katılan bütün öğrencilerin sevilen ve sevilmeyen öğretmen davranışlarına ilişkin görüşleri;

- Cinsiyete* (kız-erkek) göre farklılık göstermekte midir?
- Öğrencilerin okudukları *bölgelere* göre bir farklılık göstermekte midir?
- Sınıflar* açısından önemli bir farklılık oluşturmakta mıdır?
- Ailelerinin mesleklerine* göre bir farklılık göstermekte midir?

e) *Ailelerinin yerleşim yerlerine göre bir farklılık oluşturmakta mıdır?*

Araştırmanın Amacı

Farklı anabilim dallarında okuyan öğrencilerin sevilen ve sevilmeyen öğretmen davranışlarına ilişkin görüşlerine cinsiyet, sınıflar, ailelerin sosyo-kültürel düzeyleri ve aile mesleklerinin etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu nedenle, sevilen ve sevilmeyen öğretmen davranışlarının eğitim öğretimdeki önemi katılımcıların sosyo-kültürel durumları ve görüşleri doğrultusunda değerlendirilmiştir.

YÖNTEM

Yaklaşım

Çalışmanın gerçekleştirilmesinde nicel yaklaşım kullanılmıştır. Bu bağlamda nicel yaklaşım; verilerin rakamsal ve istatistiksel (*t*-testi, tek yönlü varyans analizi, vd.) olarak ifade edilmesi anlamında kullanılmıştır (Robson, 1995, 307).

Yöntem

Çalışmanın yöntemi dilimize örnek/vaka/durum araştırması olarak çevrilen (case study, (CS) örneklem araştırmasıdır. Bu yöntemde ya case (ler) önceden belirlenerek incelenir ya da bir konu/ilgi/problem belirlenir ve araştırmanın sonunda bulgulara göre case'in sınırları tanımlanır (Adelman 1984, 94-95). Stake (1995, 2) case'i sınırları belirli bir sistem "a bounded system" olarak tanımlamaktadır. Bu nedenle çalışmanın olası case'i şunlardır: YYÜ Eğitim Fakültesi birinci sınıftan çalışmaya katılanlar, Fen Edebiyat Fakültesi mezunu tezsiz yüksek lisans (formasyon) öğrencileri ve bütün öğrencilerin sevilen-sevilmeyen öğretmen davranışlarına ilişkin görüşleridir.

Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini YYÜ, Eğitim Fakültesi birinci sınıflar ve Fen Edebiyat Fakültesi mezunu olup tezsiz yüksek lisans programına kayıtlı öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışmanın örnekleme, Robson'un (1995, 141) belirttiği, amaçlı örnekleme (purposive sampling) yoluyla seçilmiştir. Bu yöntemde bir araştırmaya katılmak isteyenler çalışmaya dâhil edilirler. Bu nedenle, anketi gönüllü dolduran öğrenciler çalışmaya dâhil edilmişlerdir. Her anabilim dalını temsil etmesi bakımından Eğitim Fakültesinden 6 adet birinci sınıf (Resim, Müzik Sosyal Bilgiler ve SÖ-A,B), çalışmaya dâhil edilmiştir. Ayrıca, Fen Edebiyat Fakültesi mezunu 4 farklı bölüm (Biyoloji, Matematik, Tarih, Kimya) ile 1 adet 3. sınıf öğrenci grubu çalışmaya dahil edilmiştir. Anket, birinci dönem başladıktan hemen sonra uygulanmıştır. Her iki fakülte öğrencileri ilk kez formasyon dersleri almaya başladıklarından öğrencilerin eğitim bilimleri alanındaki düzeylerinin aynı olduğu kabul edilmektedir.

Veri Toplama Aracı

Çalışmanın anketi, Block'un (1997) "Dil Öğrenenleri Dinleyerek Öğrenmek" adlı makalesinden yararlanılarak üretilip geliştirilmiştir. Block, araştırmasının mülakat kısmında Amerikalı psikolog George Kelly'nin (1955) geliştirdiği Personal Construct Theory (PCT) çalışmasını kullanmıştır. Kelly, hastaların ve öğrencilerin kuram geliştirirken ve bunları test ederken bilim insanları gibi davrandığını gözlemlemiştir. Block (1997) çalışmasında öğrencilerinden iyi ve kötü anılarla hatırlanan 7 tane öğretmenin ismini yazmalarını, sevilen (good teacher) ve sevilmeyen (bad teacher) öğretmenlerin özelliklerini iki ayrı tablo olarak çıkarmalarını, daha sonra da sevilen özellikleri 5 ve sevilmeyen özellikleri de 1 olarak işaretlemelerini istemiştir. Block çalışmasında devam eden ve bitmek üzere olan dersleri değerlendirmiştir.

Bu çalışmada, Block'un (1997) ürettiği sevilen ve sevilmeyen öğretmen davranışları 32 maddelik 5li likert tipi ankete dönüştürülerek veriler toplanmıştır. Araştırmacı tarafından Türkçeye çevrildikten sonra 100 kişilik pilot uygulamanın güvenilirliği 0,90 olan anket, toplam 251 kişiye uygulanmıştır.

Veri toplama aracı beş seçenekli Likert tipi bir anket olduğundan, Tamamen Katılıyorum 5, Kısmen Katılıyorum 4, Kararsızım 3, Kısmen Katılmıyorum 2 ve Hiç Katılmıyorum 1 puanla değerlendirilmiştir. Bu nedenle anket maddelerine verilen cevapları üç grupta toplamak mümkündür. Tamamen Katılıyorum ve Kısmen Katılıyorum seçenekleri olumlu görüşü, Kısmen Katılmıyorum ve Hiç Katılmıyorum seçenekleri olumsuz görüşü ve Kararsızım seçeneği ise tarafsızlığı belirtmektedir. Bu nedenle ortalaması 4,00 ve üzeri olan değerler olumlu görüşü, 2,00 değerinin altında kalanlar ise olumsuz görüşü yansıtan maddeler olarak değerlendirilmiştir.

Veri Analizi

Anket yoluyla toplanan veriler SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Alt problemler ise SPSS programında *t*-testi ve tek yönlü varyans analizi yapılarak değerlendirilmiştir.

Sınırlılıklar

Öğretmenlik mesleğinin geniş kapsamlı bir konu olduğu bilinmektedir. Bu nedenle, çalışma, öğrencilerin sevilen ve sevilmeyen öğretmen davranışlarına ilişkin görüşlerinin incelenmesiyle sınırlandırılmıştır. Çalışma ayrıca, mekân olarak YYÜ, Eğitim Fakültesi ve Fen Edebiyat Fakültesi öğrencileri ile sınırlıdır.

BULGULAR

Analiz sonuçları, araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet, bölüm, sınıf, ailelerin sosyo-ekonomik durumu ve yerleşim yeri değişkenlerine göre aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Tablo 1. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	N	Ortalama	S.S.
Erkek	156	3,812	0,05
Kız	95	4,048	0,06

p<0,01

Tablo 1’de görüldüğü gibi, cinsiyete göre sevilen ve sevilmeyen davranışlar şu şekilde olmuştur: Araştırmaya katılan öğrencilerden erkeklerin ortalaması 3,81, kızların ortalaması ise 4,06 olup, bağımsız *t* testine göre 0,01 düzeyinde anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Okudukları Bölümlere Göre Dağılımı

Bölümler	Ortalama	N	S. Sapma
Biyoloji	4,01	11	,49
Matematik	3,88	24	,80
Tarih	3,84	20	,57
Kimya	3,89	15	,58
İng. Öğrtm	4,26	33	,55
Sınıf Öğrtm	3,79	76	,68
Sos. Bilg.	4,21	27	,44
Resim	4,08	21	,44
Müzik	3,31	24	,77
Toplam	3,90	251	,67

p<0,01

Tablo 2’de görüldüğü gibi, sevilen ve sevilmeyen davranışlar bölümlere göre şu şekilde olmuştur: İngilizce Bölümü öğrencilerinin ortalaması en yüksek ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği öğrencilerinin ortalaması ise ikinci sırada çıkarken, Müzik Öğretmenliği öğrencilerinin ortalaması en düşük çıkmıştır. Ayrıca, Resim ve Biyoloji bölümü öğrencilerinin ortalamaları birbirlerine yakın olurken, Matematik, Tarih, Kimya ve Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin ankete vermiş olduğu cevapların birbirine yakın ortalamalar içerdiği görülmektedir. Bu değerler SPSS programında yapılan *tek yönlü varyans analizine* göre 0,01 düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Tablo 3. Öğrencilerin Buldukları Sınıflara Göre Dağılımı

Sınıf	N	Ortalama	S. Sapma	Standart Hata Ortalaması
1. Sınıflar	148	3,82	,69	,06
Mezun + 3. Sınıf	103	4,00	,64	,06

p<0,05

Tablo 3’de görüldüğü gibi, 1. sınıftaki öğrenciler ile diğer öğrencilere (mezun + 3. sınıf) göre sevilen ve sevilmeyen davranışlar: Ankete cevap veren öğrencilerden 1. sınıfta olanların ortalamaları 3,83 diğer sınıfta olanların ortalamaları ise 4,01 olduğu görülmektedir. Bu durum, bağımsız *t* testinde 0,05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Ayrıca 1. sınıf ve diğer sınıf öğrencileri anketteki sorulara benzer cevaplar vermişlerdir.

Tablo 4. Öğrencilerin Anne-Baba Mesleklerine Göre Dağılımı

Meslek	Ortalama	N	S. Sapma
İşçi	3,79	60	,73
Memur	3,95	82	,66
Çiftçi	3,94	37	,56
Serbest	3,92	72	,68
Toplam	3,90	251	,67

$p > 0,05$

Tablo 4’de görüldüğü gibi, öğrencilerin ailelerinin mesleklerine göre sevilen ve sevilmeyen davranışlar şu şekilde olmuştur: Öğrencilerin verdiği cevaplardan memur ailelerinin çocuklarının ortalaması 3,94 ile en yüksek gözükürken, çiftçi ve serbest meslek sahibi ailelerin çocuklarının vermiş olduğu cevaplar da bu değere yakındır. Ayrıca, ailesi işçi olan öğrencilerin vermiş olduğu cevaplar 3,06 ile en düşük değeri oluşturmuştur. Neticede, *tek yönlü varyans analizine* göre meslek gruplarına göre $P < 0,05$ düzeyinde anlamlı fark olmadığı görülmüştür.

Tablo 5. Öğrencilerin Ailelerinin Yerleşim Yerlerine Göre Dağılımı

Yerleşim Yeri	Ortalama	N	S. Sapma
Köy	4,00	30	,55
Kasaba	3,94	12	,60
İlçe	3,89	66	,60
Şehir	3,89	113	,72
Büyük şehir	3,84	30	,78
Toplam	3,90	251	,67

$p > 0,05$

Tablo 5’de görüldüğü gibi, öğrencilerin ailelerinin yerleşim yerlerine göre sevilen ve sevilmeyen davranışlar şöyledir: Ailesinin yerleşim yeri köy olanların ortalaması 3,99 ile en yüksek, kasaba olanların ortalaması ise 3,94 ile ikinci yüksek değer olmuştur. İlçe ve şehirde oturanların ortalamaları birbirlerine yakın olurken, ailesinin yerleşim yeri büyük şehir olanların oranı 3,83 ortalama ile en düşük düzeydedir. Bu durum *tek yönlü varyans analiz* testinde 0,05 düzeyinde anlamlı bulunmamıştır.

Maddelerle İlgili Genel Bulgular

Tamamen ve Kısmen Katılıyorum seçenekleri olumlu görüşü, Kısmen ve Hiç Katılmıyorum seçenekleri olumsuz görüşü ve Kararsızım seçeneği ise tarafsızlığı belirttiğinden, ortalaması 4,00 ve üzeri olan değerler olumlu görüş, 2,00 değerinin altında kalanlar ise olumsuz görüş yansıtan maddeler olarak değerlendirilmiştir. Buna göre 9 madde olumlu görüş, 6 madde de olumsuz görüş bildirmektedir. 100 denekli pilot uygulamanın güvenilirliği 0,90 olurken, bütün katılımcılarla (251) yapılan güvenilirliğin 0.91 olduğu görülmüştür.

Tablo 6. Ankete Katılan Öğrencilerin Verdikleri Cevapların Ortalama ve Standart Sapmaları

Maddenin Açıklaması	Ortalama	S. Sapma
1) Öğretmen, derste birçok etkinlik ve materyal kullanır	4,29	1,04
2) Öğretmen, öğrencileri etkinlik ve materyallerle motive eder.	4,37	1,09
3) Öğretmen, içine kapanıktır ve az konuşur.	1,54	1,03
4) Öğretmen, sevilmeyen ders konularını değiştirir.	2,97	1,47
5) Derste kullandığı etkinlik ve materyal sayısı azdır.	2,39	1,39
6) Derste kullanacağı yöntemi, materyali, vd. öğrencilerle belirler.	3,67	1,50
7) Öğrencilerinin dikkatini canlı tutmak için çaba harcar.	4,48	1,03
8) Derste ilgi ve dikkati canlı tutmada öğrencilerden yararlanmaz.	2,04	1,28
9) Öğretilecek konuları öğrencilerle birlikte belirler.	2,78	1,52
10) Sınıfı canlı ve neşeli tutmada öğrencilerden yararlanır.	3,75	1,37
11) Öğretmenin her günkü ders anlatma (işleme) şekli rutindir.	2,29	1,48
12) Öğretmen, yaşamından bazen örnekler ve anekdotlar anlatır.	4,00	1,11
13) Öğretmen, ders kitabını ve programı harfiyen uygular.	2,80	1,40
14) Derste, kullanacağı yöntem ve tekniği kendisi belirler.	3,36	1,36
15) Öğrencilerin derse katılımını ön planda tutar.	4,40	1,00
16) Sadece kendisi, sınıftaki ilgi ve dikkati canlı tutmaya çalışır.	2,88	1,32
17) Öğrencilerin derse katılımını teşvik etmez.	1,53	1,06
18) Sınıftaki bütün öğrencilerle ilgilenir ve soru sorar.	4,30	1,15
19) Öğrenciler kendilerini derse katılıyor hissetmezler.	2,42	1,33
20) Öğretmen, sosyaldır ve öğrencilerle konuşmayı sever.	4,47	1,05
21) Öğretilecek konuları kendisi belirler.	3,02	1,46
22) Ders öğrencilere zevkli gelir ve zaman çabuk geçer	4,15	1,36
23) Dersi, sınıftaki az sayıdaki (üç-beş) öğrenciyle işler	1,86	1,32
24) Öğrencilerle iletişim (anlaşma) problemi vardır	2,03	1,43
25) Öğrencilere derste/teneffüste yardım etmeyi sever	3,97	1,45
26) Öğrenciler soru sormaya, cevap vermeye çekinirler	1,80	1,25
27) Öğrencilerle iletişimi ve ilişkileri iyidir.	4,26	1,27

28) Ders, öğrencilere sıkıcı gelir ve bitmek bilmez.	2,01	1,46
29) Öğrencileri araştırmaya ve öğrenmeye teşvik eder	3,99	1,39
30) Öğrenci sorunlarına yardımcı olmayı sevmez	1,75	1,23
31) Öğrenciler kendisine çekinmeden soru sorar ve cevap verir.	4,32	1,13
32) Öğrencileri öğrenmeye ve araştırma yapmaya teşvik etmez	1,59	1,12

SONUÇLAR

1) **Anlamlı Fark Olanlar:** Yapılan analizlerde cinsiyet ve bölümler (anabilim dalları) ve öğrencilerin buldukları sınıflar (1.sınıf ve diğer sınıf) açısından anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bu durum; öğrencilerin cinsiyetleri, okudukları programlar ve sınıflara göre öğretmen davranışların sevilip sevilmemesinde etkili olduğu şeklinde yorumlanabilir.

2) **Anlamlı Fark Olmayanlar:** Yapılan analizlerde ankete katılan öğrencilerin aile meslekleri ve ailelerin oturdukları yerleşim yerlerine göre anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir.

3) “Öğrencinin dikkatini canlı tutmak için çaba harcar” maddesinin ortalaması 4,47 ile en yüksek değer olmuştur. Ayrıca, “öğretmen sosyaldır ve konuşmayı sever” maddesi 4,41 ortalama, “öğrencilerin derse katılımını ön planda tutar” maddesi 4,37 ortalama, “öğrencileri çeşitli etkinlik ve materyalle motive eder” maddesi 4,33 ortalama, “öğrencileri çekinmeden kendisine soru sorar” maddesi 4,30 ortalama, “sınıfta bütün öğrencilerle ilgilenir ve soru sorar” maddesi 4,28 ortalama, “derste birçok etkinlik ve materyal kullanır” maddesi 4,26 ortalama, “öğrencilerle iletişim ve ilişkileri iyidir” maddesi 4,15 ortalama ve “dersi öğrencilere zevkli gelir ve zaman çabuk geçer” maddesi 4,00 ortalama ile en çok tercih edilen maddeler arasında yer almıştır.

4) “Öğrencilerin derse katılımını teşvik etmez” maddesi 1,53 ortalama ile en düşük değerdir. Ayrıca, “öğretmen kendi içine kapanıktır ve az konuşur” maddesi 1,54 ortalama, “öğrencileri öğrenmeye ve araştırma yapmaya teşvik etmez” maddesi 1,60 ortalama, “öğrenci sorunlarına yardımcı olmayı sevmez” maddesi 1,75 ortalama, “öğrenciler soru sormaya ve konuşmaya çekinir” maddesi 1,80 ortalama ile ve “dersi sınıfta az sayıda (3-5) kişiyle işler” maddesi 1,86 ortalama ile en az değer alan maddeler olmuştur.

5) Sonuç olarak: Öğrencilerin cinsiyeti, okudukları bölümler ve buldukları sınıflara göre sevilen ve sevilmeyen davranışlar anlamlı bir fark oluştururken, aile meslekleri ve oturdukları yerleşim yerleri anlamlı bir fark oluşturmamıştır. Ayrıca, madde analizinde görüldüğü gibi, olumlu maddelerin ortalamaları yüksek, olumsuz maddelerin ortalamaları ise düşük çıkmıştır. Bu durum ise ankette beklenen sonuçlarla örtüşmektedir. Bu durum ayrıca anket maddelerinin öğrenciler tarafından içtenlikle okunup değerlendirildiğini de göstermektedir.

ÖNERİLER

1) Sevilen ve sevilmeyen öğretmen davranışları cinsiyete göre anlamlı farklılık oluşturmuştur. Bu durumda erkek öğretmenlerin davranışları kız öğrenciler tarafından, bayan öğretmenlerin davranışları da erkek öğrenciler tarafından yanılış anlaşılabilir. Kullanılan tümce ve sözcükler birden fazla anlama gelmemeli; kız ve erkek öğrenciler tarafından farklı şekilde algılanmamalı. Ayrıca, bedensel olarak sınıfta oturma, kalkma, ders anlatırken yapılan el, kol hareketleri ile jest ve mimikler de farklı algılara neden olmamalıdır.

2) Eğitimin canlı ögesi olan ilköğretim öğrencileri 6-14 yaş grubu çocuklardır. En temel gereksinimi oyun olan çocukların dikkat süreleri 5-10 dakikada dağılır. Çocukların dikkatlerini günde 5-6 saat canlı tutarak ders anlatmak zor bir iştir. Bu nedenle, öğretmenler çocuklara dersi, okulu, kitaptaki resimleri, okuma metinlerini sevdirecek ve oyunlaştırarak öğretebilirler. Çocuklardaki dikkat süresinin kısa oluşundan doğabilecek olumsuzlukları aşmada öğretmenlerin çocuk psikolojisini çok iyi bilmeleri yanında, sabırlı ve hoşgörülü kimseler olmaları da önemlidir.

3) Eğitimin diğer canlı, ancak daha sorgulayıcı ve dirençli öğrencileri ortaöğretim öğrencileridir. Bu öğrenciler genellikle 15-18 yaş grubunu oluşturur ve bedensel ve psikolojik olarak gençlik ve ergenlik dönemindedirler. Ayrıca, lise son sınıfta yapılan yükseköğretime giriş sınavlarının olumsuz etkisi - özellikle üniversite sınavları- öğrencileri stres altına almaktadır. Bu öğrencilerin sınıflarda derslere katılmak yerine üniversiteye yönelik soru çözdükleri bilinmektedir. Sonuç olarak şu söylenebilir: Öğretmenlerin sevilen davranışları öğrenci başarısı ve sınıf disiplini üzerine etki edebilir. Orta öğretimde çalışan öğretmenlerin, gelişim ve öğrenme psikolojisi konularını alan bilgileri kadar çok iyi bilip uygulaması, öğrencilere empati ile yaklaşma becerilerine sahip olmaları gerekir.

4) Öğretmenler, eğitimin canlı unsurlarına ilaveten, cansız öğelerini de olumlu veya olumsuz etkilerler. Öğretmenlerin sevilmeyen davranışları konforlu ve pahalı fiziki mekânları (sınıf, lab, okul) içinde durulamayacak yerler haline getirebilirken, sevilen davranışlar sıradan mekânları ve ucuz ve basit araçları sevilir hale getirebilir. Cansız ve kuru bir bilgidен oluşan ders konularını günlük hayattaki örneklerle ve aktüel konularla ilişkilendirerek canlı ve ilginç hale getirmelidirler. Bu nedenle, öğretmenler eğitimin cansız unsurlarına (kitaplara, konulara, vd.) da anlam kazandırdıklarının bilincinde olmalıdırlar.

5) Çalışmaya katılan öğrenci gruplarına göre öğretmen davranışları anlamlı fark oluşturmuştur. Öğretmen davranışlarının öğrencilerin bütün eğitim süreci boyunca önemli olduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle öğretmenler (eğitmciler) mesleğe başladıkları ilk günden emekli oluncaya kadar davranışlarına eleştirel bir gözle bakmalıdırlar. Hatta mezun olacak öğrencilerde iyi bir izlenim ve hoş anılar bırakmak için eğitim öğretim döneminin son dersleri daha özenle işlenmelidir.

6) Araştırmadaki anket maddelerinin incelenmesinde öğretmen davranışlarının, eğitim-öğretimin birçok unsurunu olumlu veya olumsuz yönde etkilediği görülmüştür. Bu nedenle, “öğretmenlerde bulunması gereken özellikler” ya “öğretmenlerin yeterlilik alanları” içine dördüncü bir alan olarak ilave edilmeli, ya da “öğretmenlerin yeterlilik alanları” açıklanırken “öğretmenlerde bulunması gereken özelliklere” atıf yapıp önemi vurgulanmalıdır. Çünkü öğretmen yeterlilik alanları ile öğretmenlerde bulunması gereken özellikler birbirlerinin tamamlayıcı gibi gözükmektedir.

KAYNAKLAR

- Adelman, G., Jenkins, D., & Kemmis, S. (1984). “Rethinking Case Study”, in Bell, J. et al. (eds.) *Conducting Small-Scale Investigations in Educational Management*,: 93-102, London, P. C. Publications.
- Ashton, P.T., ve Webb, R.B., (1986) *Making a difference: Teachers’ sense of efficacy and student Achievement*. New York, Longman.
- Aydın, A. (2009) *Eğitim Sevgidir*, Ankara, Pegem.
- Bacanlı, H., (2000). *Gelişim ve Öğrenme*, Ankara, Nobel Yayınları.
- Başar, H., (1999). *Sınıf Yönetimi*, Sayı, 118, İstanbul, M.E.B. Yayınları.
- Block, D., (1997). “Learning by Listening to Language Leachers”, *System*, Vol. 25, No.3, 347-360.
- Celep, C., (2004). *Meslek Olarak Öğretmenlik*, Ankara, Anı.
- Demirel, Ö. ve diğerleri., (2009). *Eğitim Bilimine Giriş*, 3. Baskı, Ankara, Pegem.
- Erden, M., ve Akman, Y., (1995). *Eğitim Psikolojisi*, Ankara, Arkadaş Yayınları.
- Ergün, M. ve Duman, T., (2000). “ Kritik Durumlarda Öğretmen Davranışları”, *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı 145, MEB, 3-14, Yayınlar Dairesi Başkanlığı.
- Fidan, N., (1986). *Okulda Öğrenme ve Öğretim*, Ankara, Kadioğlu, Matbaası.
- Fontana, D., (1985). *Classroom Control*, The British Psychological Society, London, BPS ve Methuen.
- Güçlü, N., (2000). “Öğretmen Davranışları”, *Millî Eğitim*, Sayı 147, MEB, 21-23.
- Kelly, G., (1955). *The Psychology of Personal Constructs*, Vol.1 and 2, New York, Norton.
- Küçükahmet, L., ve diğerleri (2000). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, Ankara, Nobel Yayınları.
- Özden, Y., (2008). *Öğrenme ve Öğretme*, Ankara, Anı.
- Reed, A.J.S., ve Bergeman, V. E., (1992). *In the Classroom: An Introduction to Education on Guilford*, C T: the Dushkin Publishing Group.
- Robson, C., (1995). *Real World Research*, London, Routledge.
- Sanford, J. P., ve Emmer, E., (1988). *Understanding Classroom Management*, New Jersey, Prentice Hall, 57.
- Senemoğlu, N., (1998). *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim*, Ankara, Gazi Kitabevi.
- Sönmez, V., (2004). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, Ankara, Anı.
- Stake, R. E., (1995). *The Art of Case Study*, London, Sage Publications.
- Şişman, M., (2006). *Eğitim Bilimine Giriş*, Ankara, Pegem.
- Wragg, E. C., (1993). *Class Management*, London, Roudledge.
- Yücel, C., (2004). “Eğitimle İlgili Temel Kavramlar”, *Meslek Olarak Öğretmenlik*, 1-22, Ankara, Anı.

SUMMARY

There are many elements that affect education. One of the most important of them among others is teacher behaviours. His competence has also an important impact on the students success. Although the concept of learning changes according to cognitivists, behaviourists, and affectionits, teachers' behaviours that are being effective in teaching and learning processes can affect the classroom atmosphere and students in getting effective learning environment.

The word "behaviour" is defined in many ways and its different definitions appear as follows in the literature. Yücel (2004, 10) and Fidan (1986, 39-40) define the word "behaviour" is as observable and measurable activities. Bacanlı (2001, 11) defines this term as the humans' physical, mental attitudes and actions; for him they are classified in three groups as cognitive, affective and behavioral. For Sanemoğlu (1998, 97-99) behavior can also be "innate, temporary and later achievements". For example, according to behaviorist theory, learning is developed by establishing a link between stimulus and behavior and develops through reinforcement (Senemoğlu, 1998,13). Those who adopt cognitive learning theory pay attention to shortage of behaviourists in explaining individual differences. According to them there are cognitive processes that cannot be directly observed in learning. For those who adopt affective learning theory the results are more important than phenomena. They are interested in improving self and moral developments of learning (Ozden, 2008, 21-28).

There are many things that affect students' learning. These are "having good relationships with students" (Reed and Bergeman, 1992), "teachers' entering the classroom without problems" (Basar, 1999, 118), "being candid, and patient teachers..." (Power, 2000, 1-23), "the relations between the students and teacher..." (Ergün and Duman 2000), "boring classroom atmosphere..." (Erden and Akman, 1995, 256), etc.

In the current teacher training programmes it is known that "Field Information", "Pedagogical Formation Information" and "General Cultural Information" are the three important categories in becoming a teacher of a field. In order to become an expert of a field, it is pre-requisite to have knowledge and skills of that field. Yet it can be claimed that this is not sufficient to become a successful teaching. The features that the teachers should have are counted in different sources. These features can make what the teachers do or explian in the class liked and disliked. Hence teachers' behaviours can be grouped in two as liked and disliked behaviours. Therefore, the study has aimed to explore the participant students' views of teachers behaviours.

In the study, the quantitative approach is used. The quantitative approach is used to express the data in terms of numerical and statistical numbers (Robson, 1995). The study also employed case study (CS) method in which a sample is

pre-determined and analysed or a topic, subject and interest is chosen and the boundary of the sample is identified according to research findings (Adelman 1984, 94-95). Stake (1995, 2) also defines the case study as "a unique and bounded system". For this reason, the possible cases of this study are: the first year students participated from the Faculty of Education, the graduates and "pedagogic formation students" from the Faculty of Arts and Sciences, and all the participant students' views of liked and disliked teacher behavior.

It was found that there are significant relations between the liked and disliked behaviours and students' sexes, departments and the year they are in (1st and other). It was also found that there are no relations between behaviours and students' parents jobs and home locations. Yet this finding may not be valid at everywhere. Hence new studies are needed to test this finding.

In general, teachers affect the live elements of education such as other teachers, students, managers and deputy managers. That is, teacher behaviours affect the students' life throughout education. The disliked teacher behaviours may worsen the good places (schools, classrooms) students' motivation, good and expensive teaching materials. Contrary, the liked behaviours can compensate the lack of materials, unpainted places and broken or old desks and tables. It seems that all these depend on teachers' behaviours. Teachers must pay attention to their verbal and physical behaviours. Teachers also affect the non-live elements of education such as classroom, books, materials. It is possible that male teachers behaviour by the female students and male teachers behaviours by the female students can be misunderstood or misinterpreted. As a result, the features that teachers should have can be included in the three main qualification areas of teachers as the fourth one or the importance of these features may be equally stated as the previous one together.